

Premii de Stat

Printr-o Hotărîre a Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Romîne a fost acordat Premiul de Stat al Republicii Populare Romîne pentru lucrări deosebit de valoroase realizate în anul 1955, dintre care :

În domeniul dramaturgiei

Clasa a II-a în valoare de 25.000 lei

Scritorului *Horia Lovinescu* — pentru piesa „Citadela sfărîmată”.

Clasa a III-a în valoare de 15.000 lei

Scritoarei *Ana Novac* — pentru piesele „Preludiu” şi „Familia Kovacs”.

În domeniul artei teatrale

Clasa I în valoare de 30.000 lei

1. Colectivului format din regizorul *Sică Alexandrescu* şi actorii : *Costache Antoniu, Aura Buzescu, Radu Beligan, Marcel Anghelescu, Marietta Deculescu, Silvia Dumitrescu-Timică, Tanzi Cocea* — pentru realizarea spectacolului „O chestiune personală” pe scena Teatrului Naţional „I. L. Caragiale”.

2. Actorului *Grigore Vasiliu-Birlic* — pentru rolurile interpretate în 1955, în cadrul repertoriului de comedie al Teatrului Naţional „I. L. Caragiale”.

Cenaclul dramaturgilor

De cităva vreme, secţia de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor — asemenea celorlalte secţii de creaţie — a pornit să desfăşoare o foarte interesantă şi utilă activitate. Evitînd şedinţele pe teme prea abstracte şi fără rezultat, biroul secţiei de dramaturgie a stabilit ca — o dată pe lună — să se

citească şi să se discute, în spirit de cenaclu, cite o piesă de teatru în manuscris.

La masă, autorul — înconjurat cu amabilitate de membrii biroului — dă citire textului ; pe urmă, se discută.

Prima lectură a făcut-o Al. Şahighian. Piesa sa *Furtuna* dezvăluie procesul de prăbuşire a burgheziei şi moşierimii de la noi, în perioada 23 August 1944 — 6 Martie 1945.

A doua piesă, *Scrisoare de adio*, aparţinînd lui Liviu Bratoloveanu, vorbeşte despre viaţa oamenilor care lucrează în ramura petrolului, în preajma naţionalizării.

În ambele rinduri, s-a discutat şi prieteneste şi în spirit critic deschis, ceea ce a făcut ca atît autorii cit şi confrăţii să poată trage concluzii practice.

Cîteva sugestii, pentru activitatea, de aci înainte, a secţiei :

1. Ar fi de dorit ca biroul să selecţioneze, pentru discuţii, piese cit mai interesante, înfăţişînd o varietate tematică şi de stiluri. De asemenea, întrucît lectura unui text integral este adeseori obositoare, s-ar putea încerca a se citi numai un act sau cîteva fragmente semnificative (aşa cum se întîmplă de pildă, la proză). Dezinteresul şi monotonia — aceşti inamici primejdioşi — trebuie evitaţi cu orice preţ.

2. La şedinţele cenaclului să fie atraşi cei mai valoroşi dramaturgi (de la maeştri, precum Camil Petrescu, Mihail Sorbul, Al. Kirişescu, Mircea Ştefănescu, Tudor Muşatescu — al căror cuvînt ar fi deosebit de util — la tinerii de talent), poeţi şi prozatori (n-am prea întîlnit, deşi am cercetat sala cu atenţie), actori şi regizori de frunte (ce poate fi mai pasionant decît temutul punct de vedere al omului de teatru faţă de fragedul manuscris) şi — în sfîrşit, dar nu cei din urmă — criticii dramatici (dacă bineînţeles, interesul absorbant pentru destinele dramaturgiei originale le mai lasă 4—5 ceasuri pentru asemenea măruntă in-
deletnicire).

3. Întrucît, oricît de optimişti am fi, e

greu de crezut că se va găsi în fiecare lună o piesă demnă de a mobiliza atenția cenzurii, ar fi bine, poate, ca din când în când, să se ia în discuție fie un referat pe o temă la ordinea zilei, fie opinia unui critic îndrăzneț despre ultimele producții originale, fie cerințele teatrelor etc...

Al. M.

Recrudescențe...

Se observă, în ultimul timp, în mișcarea noastră teatrală o tendință de înnoire, de renunțare la acele prejudecăți și atitudini dogmatice care au îngustat orizontul oamenilor de teatru. Manifestările teoretice ale acestei tendințe — articole și discuții în presă, cuvântări de la tribuna ultimei consfătuiri a oamenilor de teatru etc. — n-au lipsit. Într-un număr mult, mult mai mic, din păcate, și-au semnalat prezența manifestările practice. Credem că ar fi suficiente degetele unei singure mâini pentru a număra spectacolele actualei stagiuni, care s-au remarcat printr-un accentuat spirit novator, printr-o cutezanță deosebită. Martori ai unei evidente discrepanțe între teorie și practică, nu trebuie însă, deocamdată, și din acest punct de vedere, să ne alarmăm pentru că — socotim noi — fenomenul e în curs de evoluție. Important este că s-au pus premisele unei dezvoltări, într-adevăr fără precedent, a teatrului românesc.

Ceea ce ne poate alarma și poate bara calea dezvoltării teatrului este modul curios, ca să folosim un eufemism, în care au înțeles unii această mișcare de înnoire. Printr-un soi de mimetism, anumiți oameni de teatru și-au închipuit că sub semnul și la adăpostul inovării vor putea să promoveze tot ceea ce este mai opus, mai în discordanță cu spiritul novator și creator. Avem convingerea că acești oameni sînt de bună credință și că ceea ce poate să ne supere la ei este numai o înțelegere greșită a noului. Repercusiunile concepției lor sînt însă derutante și nocive.

Mai concret, despre ce este vorba? Asistăm la recrudescența spiritului facil, a felului strîmt — comercial de a privi teatrul, la reinnoirea atitudinii de ploconire în fața celor mai puțin exigente categorii ale publicului. Culmea ironiei, înnoirea repertoriului se înfăptuiește la unele teatre prin învechirea lui! Ce a propus să joace, cu cîteva luni înainte, teatrul din Reșița? *Dama cu camelii* de Al. Dumas! Chiar dacă melodrama are la bază sentimente sincere și frumoase, chiar dacă Stanislavski a caracterizat-o ca un „gen complex”, ca

„un antrenament folositor pentru tineret”, iar Charles Dullin a declarat că tehnica scenică a învățat-o de la actori de melodramă, nu credem totuși că genul acesta e cel mai indicat pentru educarea și desfătarea spectatorilor de azi. Prea sînt altele preocupările contemporanilor noștri, prea sînt importante idealurile care ne însuflețesc, prea grave sînt conflictele care străbat omenirea la mijlocul secolului al XX-lea, pentru ca să ne mai poată înduioșa nefericita soartă a Margueritei, cu dragostea ei neînțeleasă nici de iubitul său, nici de părintele acestuia, obtuz și meschin. În afară de asta, *Dama cu camelii* s-a jucat de atîtea ori în trecut, a furnizat de atîtea ori subiectul unor filme, încît multe generații au fost literalmente intoxicate cu piesa lui Dumas.

Recrudescența melodramei nu se limitează numai la *Dama cu camelii*. După ce a reprezentat o piesă de cea mai joasă factură melodramatică, ca *Fete rătăcite* de Elsa Shelley, în care autoarea vrea să ne sugereze ideea unui spirit justițiar binefăcător în actuala societate americană. Teatrul Tineretului și Teatrul „C. Nottara” (cunoscut pentru temeritatea repertoriului lui, dar de astă dată surprins într-o proastă inspirație) au optat la un moment dat pentru prăfuita piesă a lui Wilhelm Mayer-Förster *Heidelbergul de altădată*. Reamintim subiectul: prințul Karl Heinrich, după ce a iubit o fată în anii studenției la Heidelberg, devenind monarh i se interzice să se căsătorească cu ea, pe temeiul diferenței de rang social. Nu ne-ar mira ca teatrele respective să-și fi motivat alegerea prin necesitatea relevării amărăciunilor tinerilor prinți de odinioară, cărora mediul nemilos le refuza dragostea lor înălțătoare, dezinteresată! Pentru a completa tabloul vechii societăți, desigur că mai era utilă și o piesă în care suferințele unei tinere să fie curmate de intervenția matrimonială a unui suprasensibil milionar!

Și pentru că am pomenit înainte numele lui Stanislavski, vrem să amintim de un mod inadmisibil de preluare a experienței lui, care se încadrează de asemenea în încercarea de reactualizare a melodramei. Cei de la Teatrul C.F.R.-Giulești s-au gândit să includă în repertoriu cunoscuta melodramă *Cele două orfeline*. Desigur, și-au închipuit susținătorii acestei ingenioase propuneri, nimeni nu le va putea obiecta nimic. Oare n-a sprijinit Stanislavski jucarea acestei piese acum 30 de ani, pe scena Teatrului de Artă? Oare N. Gorceakov, cunoscutul teatrolog și regizor sovietic, elevul marelui reformator al teatrului rus, n-a condus punerea în scenă a *Celor două orfeline*? Un singur lucru — esențial — l-au uitat „fi-